

Entrevista al president del comitè de govern d'Unió Democràtica de Catalunya

“Invitar a gestionar una àrea sense saber-ne el contingut, no és fumable”

Josep Antoni Duran Lleida (el Campell, la Llitera, 1952), vice-president de la Internacional Demòcrata-cristiana. El dirigent de l'històric partit explica per a EL TEMPS el paquet d'objectius mínims d'Unió Democràtica de Catalunya per a sentir-se còmoda en un govern central de coalició.

La decisió sobre el vot d'investidura, ¿per què l'ha feta Unió Democràtica de Catalunya (UDC) al marge? ¿Per què després que Convergència Democràtica de Catalunya (CDC)?

—Al marge, no. Des del primer moment ha quedat prou clar que els dos partits que integren la coalició eren els que havien de prendre la decisió sobre el vot d'investidura, òbviament sense deixar de comptar amb l'opinió que hi tingui el grup parlamentari. És un procediment perfectament establert i clar des del principi. La decisió sobre el debat d'investidura vam acordar, els dos partits, que l'havien de prendre les direccions dels partits.

¿Per què després? Bé, la pregunta podria ser a la inversa: ¿per què CDC l'ha presa abans? En tot cas, jo m'atreveixo a dir que nosaltres l'hem presa inclús abans de l'hora. L'hem presa dilluns 5 de juliol i el debat d'investidura és dijous i divendres, encara que seria més ortodox prendre-la un cop coneguéssim el discurs del candidat. Les circumstàncies especials, d'una banda la pressió ambiental que hem viscut aquestes darreres setmanes al voltant de la participació o no de Convergència i Unió (CiU) en el govern central, i d'altra les singulars circumstàncies en què econòmicament i políticament es troba el país, sol·liciten que hi hagi un govern que governi com més aviat millor, i per tant que s'investeixi com més aviat millor.

Ara, suposo que la pregunta no anava en aquest sentit, sinó en funció que, si CDC o en Miquel Roca havia anunciat —el president també— que la coalició de CiU votaria a favor de la investidura de González. Aquest és un incident sense major importància, i la nota feta pública per UDC no té cap més sentit que dir que nosaltres prenem la decisió dilluns, i per tant encara no l'havíem presa, per sobirania i per respecte a la democràcia interna del partit, ja que la direcció d'UDC és un òrgan

col·legiat. Però l'incident no té la menor transcendència.

—Ha al·ludit a “pressions ambientals”. ¿N'hi ha hagudes moltes i per part de qui?

—El PSOE ha pressionat i continua pressionant. Bona part del contingut de la primera reunió de la comissió mixta entre PSOE i CiU, convocada expressament per analitzar el grau de coincidència programàtica per tal de veure com podríem decidir el nostre vot per al debat d'investidura i com podríem anar lligant futurs compromisos parlamentaris, s'ha dedicat per part dels representants socialistes —legítimament, no ho qüestiono pas— a pressionar sobre el govern de coalició. Ho han fet en privat i en públic. I és evident que hi ha mitjans de comunicació que sempre havien situat la coalició de CiU i el mateix president Pujol en aquella posició reduccionista, provinciana, cavernícola..., en contrast a altres posicions, i ara, a través de les seves línies editorials, han pressionat perquè prenguéssim la decisió a favor del govern de coalició. Però malgrat que jo constati que hi ha aquesta pressió, li he de dir que ens han pressionat precisament aquells que mai no ens han votat ni ens han ajudat, per tant l'impacte de la pressió, sense deixar de considerar-la, perquè, vulguis o no, té un efecte determinat, no pot afectar-nos.

—¿No hi ha hagut grups econòmics en la pressió?

—No, i és veritat. El que passa és que aquests mateixos mitjans de comunicació han parlat de pressions de grups econòmics que no han existit. O han utilitzat acords d'algun grup no tan econòmic, sinó que hi ha algun representant del món econòmic, i han instrumentalitzat l'acord a favor de la tesi del govern de coalició entre el PSOE i CiU. No hi ha cap pressió, no ja per part del Foment del Treball (que seria la CEOE a Catalunya, i que automàticament les mateixes fonts de pressió volen interpretar com la dreta empresarial

que desitja que el PSOE no funcioni perquè pugui guanyar el PP les pròximes eleccions), sinó que tampoc per part de les PIME, que és la representació d'una realitat de petit i mitjà empresari, ni per part de CEFES, que és una altra realitat representativa del petit i mitjà empresari. Cap de les tres no ha fet una manifestació pública pressionant en el sentit d'un govern de coalició. A més a més jo conec, per contactes amb els seus dirigents, que no és aquesta la seva posició. Una altra cosa és que aquestes tres patronals, el Cercle d'Economia, o qui sigui, desitgen que hi hagi un govern estable que governi en direcció dels plantejaments que CiU ha defensat abans, durant i després de la campanya electoral, però no necessàriament aquesta demanda es tradueix en un govern de coalició, perquè ja saben que això també és possible a través d'acords parlamentaris.

—¿S'hauria pogut donar el cas que CDC i UDC hagueren mantingut postures distintes pel que fa al pacte?

—S'hauria pogut donar el cas i encara es pot donar en el futur, depèn de com evolucionin els esdeveniments. CDC i UDC tenen un compromís per acudir junts a les eleccions, un compromís per defensar junts un determinat programa, però tenen plena llibertat i es reconeix òbviament la sobirania de cadascú per decidir pactes amb terceres forces. Per tant, ens compromet allò que fa referència a uns envers els altres, però no envers tercers.

—Els mínims d'UDC per a formar part del govern, ¿eren els de CDC?

—Jo puc dir-li quins són els mínims per part d'UDC per a formar part d'un govern de coalició. Amb unes premisses prèvies.

—Vegeu-les.

—Primera: que el nacionalisme català que representa UDC, i ha representat sempre al llarg de la seva llarga història, no ha estat exclòent. Mai no hem exclòs tampoc participar en un govern de l'estat. Som

gent que, més enllà de la defensa de la realitat nacional catalana, sempre hem estat oberts a participacions en altres fòrums polítics i altres instàncies de govern més enllà de Catalunya. Segona consideració: tant és així que el primer partit nacionalista que en l'àmbit de l'estat espanyol va assumir un compromís de participació en política espanyola, al costat d'Unió Democràtica del País Valencià, entre d'altres, que existia en el context de l'Equip Demòcrata-cristià, vam ser nosaltres.

Dit això, UDC entén que a qualsevol partit nacionalista li resulta molt difícil participar en el govern de l'estat mentre la pluralitat nacional lingüística i cultural d'Espanya no sigui un fet. Com que no és un fet, la participació d'un nacionalisme determinat en un govern d'Espanya sempre desperta recels i implica i projecta un debat polític en el món nacionalista com a conseqüència de no haver resolt el problema. Nosaltres, a l'hora de participar en un govern de l'estat, a més de les condicions que plantejaria Izquierda Unida o el CDS, ens n'hem de plantejar unes altres, que són les que obeeixen a aquesta realitat plurinacional no resolta. I quan ens ho plantejem, la resposta a Espanya és de gran recel, perquè els partits polítics espanyols s'han instal·lat en la demagògia d'apuntar que el fet diferencial és un fet egoista, en compte de fer pedagogia de la normalitat de la pluralitat. Per tant, el tic de resposta del poble espanyol sempre està en simplismes i simplificacions. Quan a Aznar se li va acudir, o almenys així ho van dir els mitjans de comunicació, anunciar la possibilitat d'un govern de coalició i a més presidit per en Pujol, era sucós llegir-se les cartes al director de revistes del tipus *Época*, *Cambio 16*, *Tiempo*, *Tribuna*... per veure com reaccionava l'opinió pública espanyola en contra de la presència nacionalista catalana en un govern espanyol. O com el mateix PSOE, en aquells moments, va instrumentalitzar i utilitzar allò que van considerar una *relliscada*. En conseqüència, aquesta no és una situació normal.

—¿Per què es veu millor un basc que un català en un govern central de coalició?

—Mirí, si en Pujol o jo haguéssim dit a Madrid: *yo no soy español*, els editorials dels diaris, i no només els de Madrid, encara estarien fent sang. Ho va dir Arzallus i no va passar res. És evident que els recels no són els mateixos. Històricament sempre ha estat així. Només hi ha el tema ETA, que ha distorsionat conjunturalment aquest procés històric. Crec que la llengua és el factor que més incideix en la connotació pejorativa dels catalans respecte als

espanyols. És una situació que no és normal.

—*Les condicions per al govern...*

—Com que no és normal, la primera condició d'UDC en un govern és normalitzar la realitat plural d'Espanya i consolidar-la. Hi ha passos previs que són imprescindibles.

“És més fàcil entendre's amb el PNB que amb Convergència, perquè no hem de discutir ni llistes municipals ni posicions polítiques.”

Primer: exhaurir l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, i per tant exhaurir les seves competències, que encara hi ha un tros a recórrer.

Segon: si hem de participar en un govern d'Espanya i hem de compartir la nostra responsabilitat de govern, no té sentit que compartim les feines amb un govern que ha presentat un conjunt de recursos d'inconstitucionalitat que tenen per objectiu li-

“El govern de coalició no vol dir simplement donar un o dos ministeris a un o dos partits, sinó arribar a un programa comú.”

mitar el nostre Estatut d'Autonomia. Per tant, s'han de retirar aquests recursos.

Tercer pas: com que entenem que la Constitució permet anar més enllà de l'Estatut, llevat d'algun apunt que implica algun retoc (hi ha un article que és el 150 que preveu que competències que avui són de l'estat puguin ser de les comunitats

autònomes), doncs treballaríem perquè Catalunya pogués tenir altres competències, com ara l'ordre públic o la d'un conjunt de serveis com ferrocarrils o correus, que entenem que poden incrementar la capacitat productiva i econòmica del nostre país.

Quart: com a conseqüència d'exhaurir l'Estatut d'Autonomia i d'utilitzar la Constitució a través de l'article 150, traspasant noves competències, ens plantejem allò que és una idea original nostra, tot i que després Fraga la bateja i la modula d'una manera diferent, com a administració única, però que nosaltres havíem perfilat abans com Catalunya, única instància administrativa, és a dir que l'estat a Catalunya sigui només la Generalitat. Això ajudaria a racionalitzar un dels temes més greus avui a Espanya: la duplicitat de les administracions. Quinze anys després encara conviuen les estructures de l'estat central i les noves estructures de l'estat de les autonomies, amb la conseqüent irracionalitat. El ciutadà, llavors, veu que l'estat de les autonomies, que havia de ser simplificació i aproximació del poder a l'estat, embolica encara més les coses. I amb la conseqüent implicació en el dèficit públic.

Cinquè: resoldre el tema del finançament amb resultats equivalents als del concert. UDC, conscient que no s'aconsegueix en 24 hores, però sí com a horitzó, vol que hi hagi un sistema de finançament que comporti com a resultat tenir els mateixos recursos per a Catalunya que pot tenir el País Basc o Navarra.

Sisè: reforma del Tribunal Constitucional. No té sentit que el Tribunal Constitucional, que és l'àrbitre que resol els conflictes a l'hora d'interpretar el títol vuitè de la Constitució entre el govern central i els governs de les comunitats autònomes, sigui totalment designat només pel govern central, ja sigui pel mateix govern, pel Parlament o pel Consell General del Poder Judicial, que en definitiva depenen de la majoria política que empara el govern central. Si a més a més es té en compte que els clients d'aquest tribunal no són la Rioja, Extremadura o Múrcia, sinó que ho són Catalunya, Euskadi i en menor grau Galícia o alguna comunitat autònoma més, doncs vol dir que la reforma de la manera de designar els membres s'ha d'aprofitar per a donar participació a les nacionalitats i no només a l'estat i a les regions. Això ho tenen resolt en un estat plurinacional com Bèlgica, en un estat federal com Alemanya, i fins i tot, en certa mesura, a Itàlia.

I per a acabar, una reforma del Senat. El

Senat, ho diu la Constitució, ha de ser la cambra de representació territorial, i aquesta naturalesa constitucional no té en la pràctica la seva projecció política i jurídica, i això sí que exigeix un petit ajust constitucional. Tot això, des de la perspectiva autonòmica, és imprescindible per a nosaltres per tal de formar part del govern.

—*¿I des de la perspectiva econòmica?*

—Obviament hem d'exigir una política econòmica que promogui l'economia productiva, que impulsi l'estalvi privat i l'estalvi públic, que reorienti el dèficit públic. Una política que, a través del diàleg social, garanteixi una pau i una estabilitat social, però que abordi immediatament tota la reforma del mercat del treball. Una política que no mantingui la Llei de Vaga, sinó que es disposi a rectificar-la per tal que no sigui un entrebanc per a l'economia productiva. Una política que impulsi la recerca de renovació tecnològica i una política que posi fi a la cultura del subsidi. Un país que té com a repte la integració europea no pot ser un país on bona part de la seva geografia visqui subvencionada i que per tant fomenti la ganduleria en lloc del valor bàsic que és el treball. Això des de la perspectiva econòmica.

Des de la perspectiva de l'impuls democràtic, entenem que s'han de reformar unes quantes lleis per fer viable i projectar la necessària independència del poder judicial. Hem de modificar lleis electorals per fomentar més la participació del ciutadà, per tant ens hem de plantejar les llistes obertes o tancades, i hem de plantejar-nos el tema del finançament dels partits polítics. I a partir d'aquí, tot el que fa referència a l'ètica en la política. I després, l'impuls europeu i el projecte de construcció europea, on haig d'assenyalar que, almenys teòricament, hi ha més coincidències amb el PSOE, i que, en el cas d'UDC, es resumeix a fer una Europa amb vocació federal que respecti, a través de l'aplicació del principi de subsidiarietat, el fet plural europeu des de la perspectiva cultural, política i lingüística. Aquest és el paquet d'objectius mínims amb els quals UDC es pot sentir còmoda en un govern.

—*Fa la impressió que CDC no exigia tant com UDC.*

—No conec els plantejaments de CDC, encara que no crec que siguin tan distants. Nosaltres els tenim molt desenvolupats perquè aquest debat l'hem fet en fred, el

vam fer l'any passat amb motiu del nostre congrés, sense cap pressió ambiental.

—*¿Fins on estava disposat a cedir el PSOE en la comissió mixta?*

—Aquesta primera reunió ha permès alguna aproximació del PSOE en el terreny econòmic als plantejaments de la coalició de CiU. Jo vull considerar-ho no com a suficient però sí com a positiu. En el terreny autonòmic, els plantejaments encara són molt distants. La negociació encetada en aquesta primera reunió ha servit de poca cosa: no vull dir que cadascú estigui on estava, però jo veig el PSOE molt arraconat en les seves posicions. Crec que el PSOE i Felipe González no han assumit encara la nova realitat, que és que el PSOE no té la majoria absoluta i ha d'acceptar un fet: el govern de coalició no vol dir simplement donar un o dos ministeris a

inestabilitat. Invitar-nos a gestionar una àrea sense saber quin contingut s'ha de gestionar, no és fumable.

—*Vostè ha deixat de ser candidat al Congrés dels Diputats.*

—Es la primera vegada, des del 77, que no sóc candidat a res, i la primera vegada en 14 anys que deixo de tenir un càrrec públic. Crec que és bo que un no s'enquisti en l'exercici d'un càrrec públic, depenent d'un pressupost públic. Oxigena una mica veure la política des d'una altra responsabilitat. Realment se'm feia incompatible garantir amb dignitat la condició de diputat per la circumscriptió de Lleida exercida a Madrid vivint gran part del meu temps, per l'obligació política de cap de partit, a Barcelona, compaginant-ho a més a més amb la projecció del partit i ara com a vice-president de la Internacional Demò-

crata-cristiana. Tot això era impossible de complir-ho bé. No es poden assumir responsabilitats si no es compleixen bé.

—*¿No és per friccions amb Miquel Roca, com s'ha dit?*

—No, no hi ha cap mena de motivació que estigui relacionada amb la condició moltes vegades exagerada de posicions diferents amb Miquel Roca. Crec que jo tampoc no he pogut tenir un paper polític concret com a cap d'un dels dos partits en l'àmbit parlamentari: això és un fet. Però no és aquesta la raó decisiva.

—*¿Es cert que s'entén millor amb el Partit Nacionalista Basc (PNB) que amb CDC?*

—És més fàcil entendre's amb el PNB, perquè no hem de discutir ni llistes municipals ni posicions polítiques. Home, jo he de reconèixer que entre el PNB i UDC hi ha una llarga història de relacions que podem situar en el marc de la Segona República i la Guerra Civil i que després continua durant la clandestinitat. Els dos partits són fundadors d'aquest moviment demòcrata-cristià, i en aquest moment la relació està reforçada per totes aquestes circumstàncies i una amistat personal i cada dia més profunda entre Arzallus i jo mateix. Ens entenem molt bé i conjuguem molta informació i molta acció política. Si ara mateix t'he fet esperar uns minuts, és perquè Arzallus estava contant-me els detalls de la comissió mixta d'ahir dilluns.

Miquel Alberola

Demòcrata-cristia

—*¿Ser demòcrata-cristià és ser de missa diària?*

—D'entrada se'n pot ser sense ni tan sols ser cristià. Ja no dic sent a sobre un mal cristià. Des de principis de segle, ser demòcrata-cristià no és equivalent a confessional, la qual cosa no vol dir que la major part de la militància d'UDC no siguin persones de confessió catòlica. Ser demòcrata-cristià vol dir assumir els pòsits culturals del cristianisme com a civilització i com a cultura, el concepte de fraternitat.

un o dos partits, sinó arribar a un programa comú. I prèviament a l'oferta dels ministeris s'ha de treballar a fons el programa comú. Felipe González no vol entrar al fons de la qüestió: simplifica. Invita a participar en el govern, diu: *entri i no pateixi, que després les coses aniran bé*. En cap sistema democràtic no hi ha un plantejament de govern de coalició d'aquest tipus. Es fa des de la cultura d'una majoria absoluta i d'una prepotència, de pensar que ells són els únics que tenen la clau de volta per tal de garantir el futur del país. I Felipe González hauria de ser conscient que el responsable de l'actual situació econòmica i política és ell i el seu partit. Si avui hi ha algú que pot permetre's el luxe de pressionar a través d'un editorial demanant responsabilitat política a la coalició de CiU per garantir l'estabilitat política, és Felipe González, que és qui ha conduït a aquesta